

Dnr: KN2026/00535

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kn.nm@regeringskansliet.se

Remissyttrande – Tillfälliga undantag från fridlysningsbestämmelser vid omhändertagande av stormskadad skog

Mellanskog är en skogsägarförening med 29 100 medlemmar varav många som nu arbetar intensivt med att ta vara på den skog som skadades i stormen Johannes. Vår vision är starkare skogsägare och rikare skogar. Mellanskog verkar för god lönsamhet i det privata skogsbruket och för att säkerställa skogsägarnas brukande- och äganderätt. Vårt yttrande utgår från familjeskogsbrukets perspektiv.

Övergripande synpunkter

Mellanskog välkomnar promemorians förslag och tillstyrker dess huvudinriktning. Vi bedömer att förslagen är väl avvägda och träffar ett tydligt behov av att möjliggöra skyndsamt omhändertagande av skog som drabbats av storm och snöfall i en extraordinär situation.

Förslaget balanserar på ett ändamålsenligt sätt behovet av snabb skadebegränsning mot kraven i artskyddsregelverket. Genom att undantagen är tydligt avgränsade i tid, geografi och tillämpning, vilket bidrar till en proportionerlig och rättssäker reglering.

Vi ser också positivt på att regleringen skapar ökad förutsebarhet jämfört med ett dispensförfarande i varje enskilt fall, vilket annars riskerar att leda till fördröjningar med betydande konsekvenser för både ekonomi och skogshälsa.

Synpunkter och förtydliganden

Tillämpning vid ytterligare skador inom perioden

Vi ser ett behov av att tydliggöra att bestämmelserna även bör kunna tillämpas på ytterligare skador som uppstår i redan drabbade områden under giltighetstiden fram till mars 2027.

Det kan exempelvis handla om följdskador eller nya skador i samma bestånd. En mindre justering i författningstexten, exempelvis genom ett tillägg som "eller därefter" i slutet av 13 a §, skulle kunna säkerställa att regleringen får avsedd praktisk effekt under hela perioden.

Generellt bemyndigande för Skogsstyrelsen

Att agera snabbt och förutsebart är viktigt i denna typ av händelser. Mellanskog anser att Skogsstyrelsen bör ges ett generellt bemyndigande att aktivera motsvarande bestämmelser vid liknande situationer. Ett sådant bemyndigande bör omfatta geografisk avgränsning, berörda arter och tidsperiod, och skulle stärka beredskapen inför framtida händelser.

Handläggning av samrådsärenden

Det är centralt att handläggningen av samrådsärenden hos Skogsstyrelsen sker skyndsamt. Regelverkets effektivitet är i praktiken beroende av att processerna fungerar snabbt och förutsebart i ett läge där tidsfaktorn är avgörande. En förutsättning för en fungerande hantering är också att åtgärden kan påbörjas eller att beslut meddelats senast efter sex veckor.

Huvudkontor

Skogsägarna Mellanskog
Dag Hammarskjölds väg 60, 752 37 Uppsala
Box 127, 751 04 Uppsala
Telefon: 010-482 80 00

Org nr: 785000-3349
Bankgiro: 193-9222
Plusgiro: 17 14 77-3

Formuleringen "om åtgärden behövs för att omhänderta skog som har skadats"

Mellanskog ser mycket positivt på denna formulering. Den möjliggör en pragmatisk och ändamålsenlig tillämpning, där fokus ligger på åtgärdens funktion i att hantera den skadade skogen. Formuleringen ger utrymme för rimliga avvägningar i praktiken utan att tumma på regelverkets syfte.

Konsekvenser för artskyddet

Mellanskog delar bedömningen att de föreslagna undantagen inte utgör ett betydande hot mot arters bevarandestatus.

Undantagen är tydligt avgränsade i tid och rum och gäller inte all skog inom de berörda områdena. I kombination med tillsyn och krav på hänsyn innebär detta att påverkan på biologisk mångfald bedöms bli begränsad och proportionerlig i förhållande till de samhällsekonomiska och skogliga nyttorna.

Det kan möjligen ifrågasättas om lappuggla ska omfattas av förteckningen i bilaga 4. Den förekommer i skogar i det stormdrabbade området, har ökat i antal under sen tid och kan inte anses påverkas negativt av att stormvirke omhändertas på enstaka platser där den förekommer.

Avslutande synpunkter

Sammanfattningsvis bedömer Mellanskog att promemorian innehåller väl avvägda och ändamålsenliga förslag som möjliggör effektiv hantering av stormskadad skog.

Med de förtydliganden som lyfts ovan kan regelverket ytterligare stärkas och säkerställa en god praktisk tillämpning under hela giltighetsperioden och vid kommande extremväder.

2026-03-24
Örjan Grönlund
Hållbarhetssamordnare, Mellanskog